

นาควคควณณนา (มยา วุจเต)

๑. อตฺตโนวตฺถ. (มยา วุจเต) (๒๓๑)

"อหํ นาโควาติ อิมํ ธมฺมเทสนํ สุตฺวา โกสมฺพิยํ วิหรนฺโต อตฺตํ อารพฺภ กเถสิ.

วตฺถ (มยา) อปฺปมาทวคฺคสฺส อาทิกถาวณณนา ย วิตถาริตเมว.

(มยา) วุตฺตํ เหน้ (วจฺนํ) ตตฺถ "มาคฺคฺนุทียา ตาสํ กิณฺณจิ กาคํ อสฺสกุณฺณิตฺวา `สมณฺสสฺส โคตมฺสฺสเสว กตฺตพฺพํ กริสฺสสามีติ (จินฺเตตฺวา) นาคฺรานํ ลยฺจํ ทตฺวา `สมณฺํ โคตมํ อนฺโตนคฺรํ ปวิสิตฺวา วิจฺรนฺตํ ทาสกมฺมกรโปริเสหิ สทฺธิ อุกโกสิตฺวา ปรีภาสิตฺวา (สมณฺํ โคตมํ) ปลาเปเถติ อาห.

มิจฺจาทิฏฺฐิจิภา (ชนา) ตีสุ รตเนสุ อปฺปสนฺนา อนฺโตนคฺรํ ปวิฏฺฐิ จํ สุตถารํ อนฺุพนฺธิตฺวา `ใจโรสิ, พาโลสิ, มุพฺโหสิ, โฏโหสิ, โคโณสิ, คทฺธโรสิ, เนรยิโกสิ, ตีรจฺฉานคโธสิ, นตฺถิ ตฺยหํ สุกฺคิ, ทฺยคฺคิเยว ตฺยหํ ปาฏิกงฺขาติ ทสฺหิ อุกโกส- วตฺถุหิ อุกโกสนฺติ ปรีภาสนฺติ.

ตํ สุตฺวา อายสฺมา อานนฺโท สุตถารํ เอตทโวจ `ภนฺเต อิมเ นาคฺรา อมฺเห อุกโกสนฺติ ปรีภาสนฺติ, อีโต อลฺยตฺถ คจฺฉามาติ.

`กฺุหิ อานนฺทาติ. `อลฺยํ นคฺรํ ภนฺเตติ.

`ตตฺถ มนฺุสฺสเสสุ อุกโกสนฺเตสุ ปรีภาสนฺเตสุ, ปุณ กตฺถ คมิสฺสาม อานนฺทาติ.

`ตโตปิ อลฺยํ นคฺรํ ภนฺเตติ.

`ตตฺถ มนฺุสฺสเสสุ อุกโกสนฺเตสุ ปรีภาสนฺเตสุ, กฺุหิ คมิสฺสาม อานนฺทาติ.

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

๑. ตโตปิ อญญํ นครํ ฆนเตติ.

๑. อานนท น เอวํ กาคํ วฏฺฐติ, ยตถ (จําเน) อธิกรณํ อุป
ปนํ, ตตฺเถว ตสฺมี รูปสนฺเต, อญญํ คนฺตุํ วฏฺฐติ; เก
ปน เต (จนา) อานนท อุกโกสนตฺติ.

๑. ฆนเต ทาส-กมฺมกเร อุปาทาย สพฺเพ (จนา) อุกโกสนตฺ
ติ. (สตุถา) ๑. อํ อานนท สงฺคามํ โอตินฺณหตฺติสทิสํ (อมฺหิ), (ยถา)
สงฺคามํ โอตินฺณหตฺติโน หิ จตุหิ ทิสํหิ อากเต สเร สหิตฺตุํ ภาโร
(โหติ), ตเถว พหุหิปี พุสฺสึเลหิ (จเนหิ) กถิตกถานํ สหนํ
นาม มยฺหํ ภาโร โหตฺติติ วตฺวา อตฺตานํ อารพฺภ ฐมํ เทเสน
โต นาควคฺเค อีมา คาคา อภาสิ

"อํ นาโคว สงฺคาม	จาปาโต ปตฺติํ สรํ
อติวากุยํ ตติฏฺขิสฺสํ,	พุสฺสึโล หิ พหุจฺจโน.
ทนฺตํ นยฺนติ สมิตฺติ,	ทนฺตํ ราชาภิรุหติ,
ทนฺโต เสฏฺโฐ มนุสฺเสสุ,	โยติวากุยํ ตติฏฺขติ,
วรมสฺสตรา ทนฺตา	อาชานียา จ สินฺธวา
กุญฺจรา จ มหานาคา,	อตฺตทนฺโต ตโต วรฺนติ.

ตตฺถ (ปะเทสฺ) "นาโควาติ: (ปะทสฺส) หตฺถิ วิยาติ อตฺโถ.

จาปาโต ปตฺติทฺตติ: (ปะททวยสฺส) ฐนฺโต มุตฺตทฺตติ อตฺโถ.

อติวากุยฺนติ: (ปะทสฺส) อญฺจนนริยโวหารวเสน ปวตฺตํ วิตฺติกมว
จนฺนติ อตฺโถ.

ตติฏฺขิสฺสทฺตติ: (ปะทสฺส) ยถา สงฺคามาวจโร สุทนฺโต มหานาค
จโม สตุตฺติปะปหาราทินํ (ปะหารานํ หุตฺวา) จาปาโต มุจฺจิตฺวา อตฺต
นิ ปตฺติเต สเร อวิหฺลฺลมาโน ตติฏฺขติ; เอวเมว เอวรूपํ อติวากุยํ
ตติฏฺขิสฺสํ สหิสฺสามีติ อตฺโถ.

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

ทุสฺสีโล หีติ: (ปทสฺส) อัยฺ หิ โลกียมหาชนो พหุ ทุสฺสีโล (โหติ) อตฺตโน รุจิรวเสน วาจํ นิจฺจาราเรตฺวา ฆมฺมฺเณโต วิจฺรติ, ตตฺถ (วาจาย) อธิวาสนํ อชฺฌนฺเปกฺขนํ เม ภาโร โหตีติ อตฺถโธ.

สมิตินฺติ: (ปทสฺส) (ชนา) อูยฺยานกัปปามณฺฑลํ (จาเนสฺส) หิ มหาชนมฺหํ คจฺจนฺตา ทนฺตเมว โคณชาตี วา อสฺสชาตี วา ยานเ โยเชตฺวา นยฺนตีติ อตฺถโธ.

ราชาติ: (ปทสฺส) ตถารูปาเนว จานานิ คจฺจนฺโต ราชาปิ ทนฺตเมว (สตุตฺวาหนํ) อภิรหตีติ อตฺถโธ.

มนุสฺเสสฺสุติ: (ปทสฺส) (โส ปุคฺคโล) มนุสฺเสสฺสุปิ จตฺตฺหิ อริยมคฺเคหิ ทนฺโต นิพฺพิเสวโนว เสฏฺโฐ โหตีติ อตฺถโธ.

โยติวากฺยนฺติ: (ปทสฺส) โย เอวรूपํ อติกกมวจํ ปุณฺณปุณํ วุจฺจมานํปิ ติตฺติกฺขติ น ปฏิปฺพรติ น วิหฺลยฺติ; (โส) เอวรूपํ ทนฺโต เสฏฺโฐ โหตีติ อตฺถโธ.

อสฺสตราติ: (อสฺสา) วพฺวาย คหฺรเกณ ชาตา.

อาชานียาติ: (ปทสฺส) ยํ อสฺสทมฺมสารถิ (อสฺสํ) การณํ การติ, ตสฺส (การณสฺส) จิปปํ ชานนสมตฺถาติ อตฺถโธ.

สินฺธฺวาติ: สินฺธฺวรวฺภูเจ ชาตา อสฺสา.

มหานาคาติ: กุณฺชรสงฺขาตา มหาหตฺถิโน.

อตฺตทนฺโตติ: (ปทสฺส) เอเต อสฺสตรา วา สินฺธฺวา วา กุณฺชรา วา ทนฺตาว วรํ (โหนฺติ), น (เอเต สตุตฺตา) อทฺนฺตา (วรํ โหนฺติ); โย (ปุคฺคโล) ปน จตฺตฺหิ อริยมคฺเคหิ อตฺตโน ทนฺตตาย อตฺตทนฺโต นิพฺพิเสวโน (โหติ), อัยฺ (ปุคฺคโล) ตโตปิ (สตุตฺวาหนฺโต) วรํ (โหติ), สพฺเพหิปี เอเตหิ (สตุตฺวาหนฺติ) อุตฺตริตโร โหตีติ อตฺถโธ.

เทศนาวสานเน ลญจํ คเหตุวา วิถีสังฆาฏกาทีสุ (จาเนสุ) จตุ
วา อุกโกสนโต สพฺโพปี โส มหาชน โสตาปตฺติผลํ ปาปุณฺณิตี.

๒ อตฺตโนวตฺถุ นิฏฺฐิตํ.